

"האזרח השביעי" ...

מכון מאיר

המבוקשת, שאז תראה כמה טובה צפונה בה. אבל בתוך הרצון העכשוי כמה סיגים עדיין יש בו, ומתוך הזכות של הניצוצות הטובים של הרצון שהתעלה חפצים גם אלה הסיגים לזכות בחופש, וחופשם יחריב את העולם ויזהם אותו. לזאת המלחמה עצומה היא, וכל מחנה מגינה בצדק, ולוחמת בצדק, החפשים לוחמים בעד ניצוצי הטוב של הרצון שלא יסבלו עבדות לאין צורך, שהוא אך למחסור, והמשועבדים, מכירי העבר ויודעיו בהדר טובו, מגינים על השעבוד, שלא יחרסו חלקי הרצון המזוהמים את הבנין האצילי של העולם. וגדולי הנפש צריכים לתווך את השלום בין הלוחמים, בהראותם לכל אחד מהם, מה הוא הגבול השייך לו באמת. ... בימים הראשונים ... היה החוון האלהי כולו נועד לדחות את השכל הסורר, המשועבד רק להחפצים הבהמים בכללות החברה האנושית, ולדחוק תמיד את החפץ הטבעי, שהיתה התעוררותו יותר מכוונת לקראת הכיעור והחטא. התבסמות העולם ... על ידי ביסוס היותר עליון של גילויי השכינה בישראל, ועל ידי נסיונות הזמנים, התגדלות היחש החברותי, והתרחבות המדעים, זיקקה הרבה את רוח האדם, עד שאף על פי שלא נגמרה עדיין טהרתו, מכל מקום חלק גדול מהגיונותיו ושאיפת רצונו הטבעי הנם מכוונים מצד עצמם אל הטוב האלהי. ונגד אותו החלק שכבר נודרך מוכרחת היא הליברליות להתפשט, לתפוס מקום. וכשבאה המסורת והדת אפילו בצורתה היותר טהורה לכבוש תחת ידה את זה החלק המזוקק לא תצליח. אבל צריכה היא לסייע את רוח האדם בנקודת טהרתו, ללכת במסלתו שכבר כבש, ולכוין את מטרתה נגד אותם חלקי הרוח, של הדעת והרצון האנושי, שעדיין לא נתבסמו, והם עומדים עוד במצבם הפראי כימי קדם. ולפי התנועה התסיסית של החלקים המבוססים, עוד הסכנה בהם יותר גדולה, כשהחלקים הבלתי מבוססים, השרידים הרבים של הברבריות, הולכים במצבם הטבעי הפרוע, והצד המתוקן שברוח האדם סוכך עליהם באברת דמיונו, להעטיף מעטה של ברק נוצץ על כל תועבה ושקר. זאת היא עבודת הקודש של עובדי ד', ... וזיו האדם והעולם יגלה בתפארת עזו, במלכות שדי.

11. אבות ה', כ'

יְהוָה בֶּן תִּמְאָה אֹמֵר, הֲוֵי עֹז פְּנֵמֶר, ... הוּא הִזָּה אֹמֵר, עֹז פְּנֵים לְגִיחָם, וּבִשְׁת פְּנֵים לְגֵן עֵדֶן. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינו שְׁתַּבְּנֶה עֵירָךְ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ.

בפני עצמו אין לו כלל. ... ומדה זו היא מדת כנסת ישראל בעצם, ... ומחשבתן של ישראל ... מבוססת באור הימין של החסד, שלזה היא עריגתה, אבל יושבת היא על עלין תקיפין, יודעת היא את הצורך ואת הערך של כל תכני הגבורה ...

6. עולת ראיה א', עמ' רע"ג

והנה המלך מבחין בין טוב לרע, ואת הרע הוא מכלה ואינו סובלו כלל.

7. עין אייה שבת ב', ג', ז'

שני כוחות מתאחדים בבנינו החומרי והרוחני של האדם. כח הפועל שעל ידו האדם מוכן להרויח דברים חדשים ... וכח השומר האוצר את אשר כבר הרויח. לעשות את מלאכת ההרוחה ראוי שהאדם יהיה יותר מוכן לשינויים, לרכות ולהתפעלות, אמנם ענין השמירה צריך האדם להיות מוכשר ביותר למצב של קשיות החומר. וכן הדבר נוהג במדות ובתכונות הנפש.

8. קל"ח פתחי חכמה פתח קל"א

העולמות נבראו בדרך שיוכלו לעלות ממדרגתם, כי הלא לכך ירדו מתחלת ירידתם בזמן השבירה – כדי שיעלו מעט מעט, עד שיחזור הכל למדרגה השלמה.

9. אורות הקודש עמ' תקכ"ב; התעלות העולם, סדר א'

הירידה והעליה, ו'

אנחנו משיגים את המציאות בתור הויה שהיא מתחלת ממקורה, הולכת בתחלה הליכת ירידה מלמעלה למטה, ממדות עליונה ... עד שבאה להירידה היותר שפלה, ואחר כך היא שבה לעלות, והולכת היא ועולה ... עד עלותה למקורה בסתר עליון. בצורה זו מובנת היא יפה המציאות בכל צורותיה.

10. אורות הקודש עמ' תקמ"ד-ו; התעלות העולם, סדר א'

התעלות הרצון והשכל האנושי, כ"ב

יש בעולם תוכן טוב ההולך ומתעלה, וזה התוכן מתגלה הוא ברצונו ובטבעו של האדם גם כן. בעבר היה הטבע והרצון האנושי יותר פראי ממה שהוא כעת, ולימים הבאים יהיה יותר נח וטוב מההוה. בעבר היתה מהות התורה והמוסר פונה ביותר לביטול כח הרצון הטבעי, מפני שהרע היה מרובה בו, ולעתיד הולך הדבר ומקבל צורה חדשה, עד שהדרישה של החופש הרצוני תובעת תביעות מוסריות שיניחו את הרחבתה

1. פרי עדיק חג הסוכות אות ב

בזוה"ק (אמור ק"ג ע"ב) בסוכות תשבו שבעת ימים תיבו אושפיזין עלאין תיבו. ... שבעת ימים, היינו ז' המדות כמו שאמר בזוה"ק וז' רועים מרכבה לז' המדות.

2. שמואל ב', כ"ג, ח'

אֱלֹהֵי שְׁמוֹת הַגְּבֵרִים אֲשֶׁר לְדָוִד יֵשֵׁב בְּשֶׁבֶת תַּחְכְּמֵי רֹאשׁ הַשְּׁלֹשִׁי הוּא עֲדִינו הָעֲצֵנִי עַל שְׁמֹנֶה מְאוֹת חָלָל בְּפֶעַם אַחַת:

3. מועד קטן ט"ו, ב'

אמר רבי אבהו הכי קאמר ואלה שמות גבורותיו של דוד יושב בשבת בשעה שהיה יושב בשיבה לא היה יושב על גבי כרים וכסתות אלא על גבי הקרקע דכל כמה דהוה רביה עירא היאירי קיים הוה מתני להו לרבנן על גבי כרים וכסתות כי נח נפשיה הוה מתני דוד לרבנן והוה יתיב על גבי קרקע אמרו ליה ליתיב מר אכרים וכסתות לא קביל עליה תחכמוני אמר רב אמר לו הקדוש ברוך הוא הואיל והשפלת עצמך תהא כמוני שאני גזור גזרה ואתה מבטלה ראש השלישים תהא ראש לשלשת אבות הוא עדינו העצני כשהיה יושב ועוסק בתורה היה מעדן עצמו כתולעת ובשעה שיוצא למלחמה היה מקשה עצמו כעץ על שמונה מאות חלל בפעם אחת שהיה זורק חץ ומפיל שמונה מאות חלל בפעם אחת.

4. עין אייה שבת ב', ה', ס"ו

מוכרח הוא הדבר לשלימות המלכות שיהיו נמצאים כל הכחות הנפשיים באוצר הגדול של נפש המלך, וגם כחות רעים לא יתכנו להיות חסרים.

5. אורות הקודש ג', עמ' קי"ז-ק"ח; מוסר הקודש, העצמיות

והמלחמה הפנימית

העצמיות בכנסת ישראל, ע"ט

מי שהוא ממדת המלכות לית ליה מגרמיה כלום, והיא מדה שהחסרון והיתרון מתחברים בה בנושא אחד. ראוי הוא אדם זה לספוג לתוכו את הכל, וכשהוא פונה אל הטוב ומכיר אין דלית ליה מגרמיה באמת כלום, הרי הוא מוכן להיות ממולא מכל טוב, של כל המדות, כל התכונות, כל הצדדים, ואין בו שום סתירה. ויש בו עומק העצמיות כל כך עד שהדברים המתקבלים בתוכו הרי הם עצמיותו ממש, כיון שעצמיות מיוחדת גדרית